

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torka in sobota ob 11. uri predpoldne za mesto ter ol. 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petstovinah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

„Napredno“ barvanje.

Menimo sicer, da se nahajajo tudi med ljudskimi učitelji trezni ljudje, ki presojaajo nastope in izjave „naprednih“ pobratimov po njihovi resnični vrednosti in ne po šarlatanskem nakitu, s katerimi skušajo odevati svoje korake. Vendar ne dá se tajiti, da je med ljudskim učiteljstvom tudi takih življev, ki slepo verujejo vsaki besedi, ki pride iz ust ali tiskovnega stroja „naprednih“ pobratimov, četudi je v dijametralnem nasprotju s tem, kar stvari po sebi govorijo. Med take blesteče fraze, namenjene v to, da mamijo one učitelje, ki se dajo mamiti, spada tudi rek, da pobratimi so prijatelji, ali celo edini prijatelji ljudskega učiteljstva.

Kakor znano, je deželni zbor v svojem zadnjem zasedanju sprejel načrt zakona, po katerem bi se ljudskim učiteljem zboljšalo njihovo gmotno stanje. Za dotični predlog so glasovali vsi poslanci, iz česar bi bilo sklepati, da se vsi z njim ujemajo. Ali kaj se zgodi? Dr. Treo je izračunil, da vsled novega zakona, ako dobi najvišje potrjenje, bi bilo mogoče, da se šolske naklade na izravne davke začasno nekoliko povišajo, in koj se je zbal za svoj mandat, ki mu je potreben, ako hoče postati deželni odbornik z letno plačo 4000 svitlih, kakor sta mu obečala gospodar Andrej Gabršček in organizator dr. Tuma. Pohitel je na županski shod v Sežano ter se tam bridko zjokal pred svojimi volilci, ker je bil omenjeni zakon sprejet, poveloval je davkoplačevalce, ki so v nevarnosti višjih doklad, izražal srčno željo, naj bi zakon ne dobil najvišjega potrjenja, ter valil krivdo na dr. Gregorčiča in njegove tovariše, ako vendar zakon obvelja in provzroči šolskim okrajem večja bremena. On, dr. Treo, je nad vsem tem nedolžen, kakor novorojeno dete, krivi so le „kavci“, ki niso znali pregovoriti italijanskega poslanca Falconerja, da bi stavil kak boljši predlog, ter doseči, da bi se ta predlog tudi sprejel.

Boljši predlog je stavil dr. Gregorčič, za katerega je glasoval tudi dr. Treo, pa je padel z enim glasom, ker predlagatelj ni znal pridobiti zase Falconerja

in pribiti vit. Pajerja na predsedniški stol, kar je bilo neobhodno potrebno, da bi bil predlog sprejet. Dr. Treo ve, kako bi se dalo to doseči. Treba bi bilo, da dr. Gregorčič vlakne svoj predlog Falconerju v žep, da ga ta v zbornici o dani priliki izvleče in spravi v razgovor, na kar sledi glasovanje in splošno začudenje italijanskih poslancev, ki so bili tako čudovito prehvapljeni in imenitno poraženi. Vse to ima dr. Treo tako živo pred očmi, kakor bi se že zgodilo; opravičen srd polni njegovo dušo, da „klerikalni“ voditelj ni porabil take lepe prilike. — Zakaj pa dr. Treo tega ni storil? Ker v svoji skromnosti ne sili naprej, ampak prepušča drugim, da naj posnemajo don Quixotta.

Predlog o deželnem šolskem zalogu, katerega je stavil dr. Tuma, za katerega so glasovali vsi slovenski poslanci, učiteljem najbolj ugaja. Tudi slovenskim poslancem je najbolj pri srcu ta predlog, za kateri sta grof Coronini in dr. Gregorčič pred leti izposlovala celo vladin načrt zakona. Sploh je misel, da naj dežela pomaga okrajnim šolskim zalogom, oziroma da naj prevzame učiteljske plače na breme deželnega zaloga iz Gregorčičevega zelnika še iz tistih časov, ko je vitez Tonkli načeloval slovenskim deželnim poslancem. Dr. Treo in dr. Tuma le ponavljata, kar so „kavci“ že zdavna znali in delali. Da dežela vsaj prispeva k plačam ljudskih učiteljev, je zasluga Coronini-Gregorčičeve abstinence.

Dr. Gregorčič je nameraval v zadnjem zasedanju doseči, da bi se deželni prispevek od 250.000 kron zvišal za kakšnih 150 do 160.000 kron v obliki delnega (malega) deželnega šolskega zaloga. Italijanski poslanci so bili precej naklonjeni temu predlogu, ki se je privatno razpravljalo med strankama, in so kazali, da bi zanj glasovali. Ko je pa tržaška vlada zagotovila, da bo po svoji moči priporočala v najvišje potrjenje tak zakon, kakoršen se je pripravljaval v šolskem odseku, ki je mestu goriškemu bolj prikladen nego Gregorčičev nameravani predlog, se Italijani niso več ogrevali za ta predlog in dr. Gregorčič ga ni stavil v prvotni, marveč v premenjeni obliki, naj bi se namreč zvišal

sedanji deželni prispevek okrajnim šolskim zalogom na 400.000 K. Da ta predlog ne bo sprejet, je bilo jasno, potem ko se je italijanski klub odločil za predlog š. odseka.

Ako je politično delo to, ki skuša doseči, kar je mogoče, moramo reči, da postopanje dr. Gregorčiča je bilo politično, kajti izumil je predlog, katerega je le radi tega opustila, ker se ji je ponudila (vsled vladinih zagotovil) oblika, ki je mestu goriškemu bolj ugajala nego njegov predlog. Bil je torej na potu, da bi nekaj dosegel, na potu do splošnega deželnega š. zaloga. Staviti pa predlog, kakor je storil dr. Tuma, da naj se uvede ta zalog v polnem svojem obsegu, je danes lep nastop, ki naj kaže poslanca v njegovi ljubezni do učiteljstva, pa brez praktičnega pomena glede na dosego tega zaloga. Kdor je bil navzoč v deželnem zboru, ko se je razpravljalo šolski zakon, se je prepričal, da je danes izključeno, da bi Italijani privolili, da se sklone splošni deželni šolski zalog. To vé dr. Tuma prav tako dobro, kakor zadnji sluga v deželni hiši, ker se ta okoliščina nikomur ne prikriva, marveč je vsem, ki hočejo videti, popolnoma jasna. In vendar štejejo nekateri učitelji dr. Tuma za svojega edinega prijatelja, ker je predlagal nekaj, kar je izključeno, da bi bilo sprejeto; dr. Gregorčiča pa za svojega nasprotnika, ker je pripravljaval pot, da bi se vsaj nekaj sprejelo, kar bi bilo učiteljem v korist, in sicer ne brez uspeha.

Oba predloga obsegata določbo, da naj se stroški za učiteljske plače pokriva z naklado na užitnino od vina in z davščino na pivo in sicer oba v isti meri. Predlog dr. Tume je vključil te določbi znak modrosti in praktične politike v „naprednem“ trobilu; predlog dr. Gregorčiča je prav radi te določbe istemu trobilu znak nevednosti, nepraktičnosti in neznanja davčnih predpisov. Pobratim slika pobratima kot politika in prijatelja učiteljev, ker je predlagal nekaj za zdaj neizvedljivega in je v svoj predlog vpregel tudi užitnino; nekdanjega „svojega očeta“ pa smeši kot nevedneža in neukretneža, ker se je potegoval za nekaj mogočega

in se je oziral na isto užitnino. V taki podobi se kaže „naprednega“ trobila in pobratimov — „napredno“ barvanje.

Politični pregled.

Državni zbor.

V torkovi seji poslanske zbornice je ministerski predsednik baron Gautsch predstavil isti novoimenovanega ministra za deželno brambo FZM. Schönauha. Po prečitaniu došlih vlog, začela je zbornica razpravljati o predlogu posl. Derschatta glede izvolitve posebnega odseka, broječega 48 članov, ki naj vzmaje v pretres naše razmerje do Ogerske. — Derschatta je pokazal najprej na zelo dvomljivo razliko med avstrijskim in ogerskim besedilom nagodbnega zakona, izlasti glede vladarskih pravic krone, določitve kvote ter glede stvari, ki se imajo skupno razpravljati ter je pripomnil, da ogersko besedilo zakona predvidja skupno postopanje glede vojaških stvari, dočim so pri nas brezpogojno vse skupne stvari podvržene skupnemu razpravljanju. Govornik je obširno govoril o napravi delegacij, radi katerih se je poslanska zbornica odrekla na praktično pravo zakonodaje v celi vrsti poslov ter na pravico proračuna v skupnih stvareh. Govornik je naglašal, da sklepi delegacije večkrat ne odgovarjajo večini zbornice, radi tega, ker zamore ena delegacija drugi v skupnih sejah usiliti sklep, da večkrat isti sklepi ne odgovarjajo niti manjšini zbornice. Govornik je povdarjal, da je Ogerska tekoma let večkrat premaknila bazo nagodbe z leta 1867 v škodo Avstriji ter je tozadevno opozoril na ogersko železniško politiko, na samostojni sklep bruseljske sladkorne konvencije od strani Ogerske in na slična dejstva, iz česar se zamore že razpoznati nevidno carinsko črto. Govornik je omenil tudi novoletni govor ministerskega predsednika grofa Tisze, ki je govoril o premeščanju političnega težišča monarhije na Ogersko. Ako govori torej voditelj stranke iz leta 1867 tako jasno in razločno, da se zamore reči, da je bila v dualizmu ustvarjena država poleg nas, tekoma razvoja je bila ta država proti nam, a v bodoče bo baje po sanjah tega govora ta država nad nami. Govornik je pojasnil zvezo med gospodarsko skupnostjo, med skupnostjo državnopravne institucije, med kvoto skupne banke in carinske ločitve, ki se med seboj ne strinjajo ter je pripomnil, da v trenutku, ko se kvota spremeni, je neizogiben državnopravni praktični upliv na vprašanje ločitve armade. Govornik je pokazal na izjavo grofa

PODLISTEK

V znamenju miru.

Povest. Spisal Janko Bratina.

(Dalje.)

— Potrpi, kovač, ne prenašli se, dejal je gospod Anton na to.

— Ne, prenašim se ne, to ni moja stvar, raje potrpi, a morda pride tudi čas, ko človeka mine vsa potrpežljivost. — Vidite, tu pri nas so hude razmere. Ljudstvo je neodločno, pusti se vlačiti sem in tja, nikdo si ne upa nič. In če pride kdo, ki nas podpira proti tem pijavkam, tem nemškimi naseljenjem, tedaj se ti že vzdignejo in gorje mu. No, pa raje molčim —

— Le govori, le, rad te poslušam in zato sem tu, da vam po mogočnosti prinesem mir, da vas podpiram duševno in tudi telesno. In upam, da bom to tudi dosegel, upam, da bo Bog blagoslovil delo mojih rok in da bom lahko pokazal čez nekaj časa na ta kraj z mirno vestjo, češ, glej, o Oče, skrbel sem zanje in Tvoj mir sem jim dal, kakor si nam zavkazal.

— Ej, gospod, jaz ne vem, če bo šlo tako hitro, ne vem. Bojim se za vas, morda vam že sedaj preti nevarnost, koje niti ne slutite.

— Od teh tam-le misliš? Sin moj, ti bodo prešli, in beseda Gospodova bode ostala.

— Res je, a vendar vam morda že prežé po življenju, morda —

— Le pomiri se, ne bo hudega. Nič se ne boj zame... A čudno se mi zdi, da nikdo ne pride bliže k cerkvi; razun dveh treh še ni bilo nikogar.

— Bojé se, gospod, bojé. Oskrbnikovi hlapi pazijo gotovo na vsakega, ki bi hotel pri vas iskati pomoči, in jaz se le bojim —

— Kaj se bojiš, govori, kovač!

— Veste, pred tremi leti smo se tudi zjediniili z gospodom; on nas je podpiral, in malo je manjkalo, da bi bili mi dosegli nekaj svojih pravic; a kar naenkrat je gospoda zmanjkalo; tam doli v Hudem žlebu smo ga dobili. Jaz vem, da ni umrl naravne smrti, oskrbnik —

— Kovač, ne sodi, da ne boš sojen!

— Prav imate, a jaz le vem, kar drugim ni znano. Nikdo v vasi ne ve, vsi mislijo, da je gospod ponesrečil. In od takrat smo čreda brez pastirja; oskrbnik nas molze in molze, njemu vse, nam pa nič, in črhnuti ne sme nikdo besede.

— Res je, a upajmo, kovač, upajmo. Ne s silo, po pravični poti hočemo doseči to, kar nam gre. In to se bo zgodilo, veruj mi, to se bo zgodilo —

— Kmalu se je poslovil.

— V znamenju miru in ljubezni božje vam hočem

biti pastir, je mrmral gospod Anton, korakajoč proti domu.

VII.

Nedelja popoldan.

Nekateri Gorjani so bili ta dan pri maši, nekateri so se bali oskrbnika in ostali lepo doma.

A popoldan so se zbrali pri kovaču, kakor se je to zgodilo že večkrat. Kovač je bil sicer še mlad, mnogo je bilo med sosedi starejših glav, a vendar so se radi zbirali pri njem na pomenek, in tudi njegova beseda je imela dokaj veljave.

Luknjičar, Lazar in kovač so že sedeli na tualu pred hišo, ko je prišel še sosed Korenec in za njim Bizjak in Poljanec.

Govorili so o letošnjem pridelku, pritoževali se čez desetino in oskrbnika.

— No, čakajte, možje, sedaj bo drugače. Sedaj imamo spet pastirja, on nas bo čuval in varoval naše pravice. Včeraj je bil tu pri meni in rečem vam, da takega pastirja še nismo imeli. Kakor sveto pismo pravi, bo tudi ta dal življenje za svoje ovce.

— Bog bodi zahvaljen, da nam je spet poslal tolažnika, spet poslal oporo, na katero se lahko naslanjamo, tako je vzdihnil stari Luknjičar in segnil za pas po mačji mehur s tobakom. — Pa ná, Jernejče, še ti si natlačil. Dober je, od kontrabantarjev sem ga kupil one dni, ko so lezli tod mimo.

(Dalje prih.)

Sylva Tarouca, da naj se ne čaka z likvidacijskim postopanjem, dokler bo ogerska industrija dozorela za carinsko ločitev ter je izjavil, da ni nikakor na mestu, da se v trenotku, ko se onstran Litve razpravlja o vprašanjih, ki se tičejo naših najvažnejših interesov, prepusti vladi vsa odgovornost. — Zbornica jo mora skupno z vlado prevzeti v interesu bivalstva države. Sklepati pa zamore o tem posebni odsek, kakor ga je govornik predlagal, ki bo imel določiti vse pogoje, pod katerimi bomo zamogli stopiti v novo državnoopravno in gospodarsko razmerje z Ogersko. Ako bo ta odsek zamogel predložiti večini zbornice program, se utegne v tej zbornici, v kateri so bili v zadnjih dvajsetih letih le strankarski in narodnostni boji, najti morda večina za velezanimivo politično vprašanje. Govornik je izrazil nado, da sedanja zgodovinska doba ne najde slabotnega roda. Govorilo je še nekaj poslancev, potem pa se je razprava pretrgala.

V večerajšnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala razprava o Derschatovem predlogu. Govoril je tudi ministerski predsednik baron Gautsch. O tem kaj več prihodnjič. Zbornica ima v torek zopet sejo.

Peti občni avstrijski katoliški shod.

Dunajski diocezanski odbor, kateremu je bila izročena priprava za občni avstrijski katoliški shod, se je predstavil povečan — tudi po zastopnikih nemških narodnostij Avstrije — nadpastirju dunajske škofije Nj. Em. kardinalu dr. Gruschu. Nj. Eksk. baron Walterskirchen povdarjal je v nagovoru važnost nalog, ki jih bo imel peti katol. shod in je prosil za nadpastirski blagoslov. Nj. Em. kardinal je odgovoril v daljšem govoru, v katerem je označil kot principijelno zadačo katol. shoda: vzdržati, utrditi širiti in braniti katoliško misel. Zatem je Nj. Em. podelil vsem sodelovalcem pri katol. shodu svoj blagoslov. Takoj nato je imel povečani diocezanski odbor v nadškofijski palači sejo, kateri je prisostoval tudi generalni vikar dr. Marschall in komisar občnih katol. shodov Nj. Eksk. grof Sylva-Tarouca. Predsedoval je Eksk. baron Walterskirchen. V tej seji se je določil splošni dnevni red za katol. shod, ki se bo vršil na Dunaju od 11.—15. novembra. Soboto 11. novembra bo slovesno ustanovno zborovanje in pozdravni večer. Nedeljo 12. novembra bo v cerkvi sv. Štefana služba božja. Isti dan pred- in popoldne se bodo vršile razprave, ki so posvečene posebno šolskim in delavskim vprašanjem in o katerih se bode sklepalo. Po vsej priliki bo nedeljo zvečer tudi shod državnih zvez (Reichsverbandtag) oziroma komers. Ponedeljek in v torek (13. in 14. nov.) so pred in popoldne sklepajoče razprave, zvečer veliko slovesno zborovanje. Sredo, 15. nov., bodo konference poedinih zvez, popoldne in zvečer dvoje velikih zborovanj katol. šolskega društva. S prijateljskim večerom 15. nov. bodo končale prireditve občnega katol. shoda. V V. občn. katol. shodu se ne bodo vršila istodobno posvetovanja o sekcijah, temveč poedini referati se vrstijo tako drug za drugim, da more vsakdo prisostvovati vsem razpravam.

Zasedanje češkega deželnega zbora.

Dobro poučeni praški krogi trde, da bo češ. dež. zbor zboroval v drugi polovici meseca maja. V prvi seji bodo priredili ovacijo višjemu deželnemu maršalu, ki bo 14. majnika 70 let star in bo obenem praznoval petindvajsetletnico kot višji deželni maršal. Nemci baje še niso voljni prenehati z obstrukcijo.

Ogerska ministerska kriza.

V četrtek v sprejel je cesar ministerskega predsednika grofa Tiszo. Kakor poročajo iz Budimpešte, je Tisza nasvetoval cesarju, naj bi se podal v Budimpešto, kar se tudi zgodi. Cesar se odpelje namreč že jutri v Budimpešto. Tam sprejel bo razne politike ter poslušal njih mnenje o sedanjem položaju.

Italijanska ministerska kriza.

Kakor poročajo iz Rima, se Fortisu ni posrečilo sestaviti novo ministerstvo in je zaradi tega kralju naznanil, da ne more izvršiti dane mu naloge.

„Agenzia Stefani“ poroča: Ker je Fortis izjavil, da ne more prevzeti sestave novega kabineta, je kralj izdal dekret, datiran od 16. t. m., s katerim je pooblastil Tittonija, ministra za unanje stvari, da začasno vodi predsedstvo v ministerstvu in ministerstvo notranjih stvari. Druge ministre je kralj potrdil v njihovih službah.

Italijansko oboroževanje.

Kakor poročajo listi, je italijanska vlada določila 200.000.000 lir za utrdbeno dela na italijansko-avstrijski meji. Ta korak italijanske vlade je vzbudil mnogo pozornosti, in zopet so začeli avstrijski in pa tudi italijanski listi pri-

občevati članke, ki dokazujejo, da prijateljstvo med Avstrijo in Italijo ni nikakor tako trdno, kakor ga prikazujejo oficijozna glasila tu in tam. Italijani se sicer izgovarjajo, da jih je Avstrija prisilila k temu, da morajo utrditi svoje meje, ki jako hitro utrjuje svoje meje proti italijanski strani. O tem so se baje prepričali italijanski vojaški krogi o priliki lanskih obmejnih vojaških vaj. Italijanska vojna uprava se je namreč takrat prepričala, da so Avstriji že utrdili ali pa z veliko hitrico utrjujejo gorske prelaze. Ona se je nadalje prepričala, da so Avstriji tudi v pusterski, zilski in soški dolini izdatno pomnožili svoje posadke.

Nemčija in Rusija.

V nemškem državnem zboru je socijalni dekomrat pl. Vollmar stavil resolucijo, naj se takoj odpove pogodba o medsebojnem izročanju zločincev med Nemčijo in Rusijo, češ, da je prišel čas, v katerem bi morala Nemčija nehati opravljati Rusiji službo krvnikov. Država mora napram Rusiji zavzeti tisto stališče, ki ga zahtevajo nujno lastna čast in civilni zatorični interesi. Državni kancelar grof Bülow je odgovoril: „Posl. Vollmar misli, da je vesela Rusije pri koncu. Dalekovidni ljudje na Francoskem in Angleškem pa so mnenja, da bo stališče Rusije kot vesile prešlo spremenljivo vojsko in notranje nemire. Ne letamo za Rusijo, nimamo pa tudi vzroka, da bi ji postali neprijetni. Sicer pa tudi Rusija sama ve, da sedanjih težkoč ne bomo porabili, da postanemo neprijetni Rusiji. Dosedanje razmerje bomo nadaljevali.“

Prusko „prijateljstvo“ do Rusije.

Na shodu poljske konservativne stranke je govoril predsednik „Krakovske akademije znanosti“, grof Stanislaw Tarnovski, o nemirih na Rusko-Poljskem. Grof je z vsa odločnostjo trdil, da so Prusi provzročili nemire. Prusi se vesele, kadar imajo Rusi smolo in so s svojo zvito politiko dosegli, da je Rusija odvisna od njih. Sedaj čakajo le še, pod kako pretvezo bi mogli s svojo armado vdreti na Rusko-Poljsko. Prusija bi rada četudi ne takoj, priklopila Rusko-Poljsko svoji državi. V knjigotržnicah kažejo že učencem zemljevide, na katerih je Rusko-Poljska naslikana kot pruska dežela. Pruska vladna „Norddeutsche Allg. Zeitung“ je zaradi tega govora zelo razburjena in seveda pravi, da govor Tarnovskega ne odgovarja istini. A ravno ta jeza dokazuje, da je poljski grof stopil Prusom na kurje oko, ker je odkril pruske tajne želje.

Dr. Kramar o položaju na Ruskem.

Mladočeški voditelj dr. Kramar je o položaju na Ruskem izjavil nekemu ruskemu časnikarju: „Jaz se čudim, da zdaj, ko stotisoči ruskih vojakov z neobičajnim junaštvom branijo del svoje domovine, v Rusiji njihovi bratje tako brezskrbno sede doma, se razveseljujejo, hodijo v gledališča in koncerte in nimajo niti toliko vesti, da bi se v tem skrajno kritičnem času resno bavili s potrebnimi reformami. Če bi se sklical „Zemskij odbor“, ne bi smel imeti preveč članov, k večjemu 400 do 500 poslancev, kajti čim več je poslancev, tem manj se dela. Poslovnik bi moral biti silno strog, da bi bila obstrukcija nemogoča. Za splošno in enako volilno pravico Rusija še ni zrela. Ženska volilna pravica ne bi bila nikakor na mestu. Najbolj bi moral biti zastopan kmečki stan, kateri najbolj potrebuje reform. V njem je moč in bodočnost Rusije. Mestni poslanci ne bi smeli biti nikakor v večini proti kmečkim. Voliti se ne bi smeli ljudje, mlajši kakor 35 let. Tudi gosposka zbornica bi bila potrebna, da se Rusija ne strmolavi v še večje zmešnjave.“

Dogodki na Ruskem.

V noči od torke na sredo je bila na gledališčnem trgu v Moskvi močna eksplozija. Več oseb, od katerih je ena ranjena, je bilo aretovanih.

Protectorat cerkvenih redov na Jutrovem.

List „Berlin. Tagblatt“ poroča iz Carigrada, da namerava Avstrija prevzeti sama v bodoče protectorat svojih cerkvenih redov in verskih ustanov po vsem Jutrovem, kakor izvršuje že faktično protectorat nad cerkvenimi redovi v zapadni Macedoniji.

Dogodki v Macedoniji.

Iz vseh macedonskih okrajev dohajajo poročila o novih vstajskih četah, in turške oblasti delajo neprestano, da nevarno gibanje uduše (?). Ker pa so ceste slabe, ni mogoče dovolj hitro dobiti vojakov in orožnikov tja, kjer se pojavijo nemiri. Z mej se skoraj vsak dan poroča, da prestopajo nove vstajške čete na macedonska tla.

Rusko-japonska vojska.

Petrograjski telegrafski agenti se poročajo iz Tielinga o bojih, ki so se vršili ob reki Šaho od 6. do 11. t. m. to-le: Od 7. t. m. ob 6. uri zjutraj do 9. t. m. so napadali Japonci rusko levo krilo in postojanke ob reki Šaho. Na tej fronti so imeli velike izgube. Japonci so obkolili polagoma med trdovratnimi boji rusko desno krilo in se bližali cesarskim grobovom. 9. t. m. so Japonci napadali v dolgotrajnih naskokih železnico. S trudom se je Rusom posrečilo, da so obdržali vas Nugentun v svojih rokah. Japonski strelci so padali na železniški tir. Da bi odbil obkoljevalno kolono Japoncev od svojega desnega krila, je zbral Kuropatkin velike moči proti Čemitunu, v bližini Siaguze, napadel Japonce in stal sam v najhujšem ognju. Močan veter in prah sta ovirala operacije. Vas Čemitun so dobili Rusi v svoje roke, toda Japonci so jih znova napadli in zjednačili delni uspeh Rusov. Tega dne so predrl Japonci južne ruske postojanke pri Kuisanu in se pomikali od vzhoda in zahoda proti železnici. Japonci so hoteli obkoliti Mukden, zato je bilo v noči 10. t. m. dano povelje, umakniti se proti Tielinu. 10. in 11. t. m. se je umikanje nadaljevalo. 10. marca so Japonci nadaljevali z napadi na ruske pozicije pri postaji Chutschitai. Kuropatkin je koncentriral južno od Chutchitai konjenico proti vasi Sesintun, ki leži severno od Čemituna. Artilerijski boj je trajal cel dan. Japonci so obstreljevali 13 kilometrov severovzhodno od Mukdena ležeči Tsuertum. Istočasno so nadlegovali majhni japonski oddelki ruske čete ob strani.

**

General Kuropatkin je brzojavil carju Nikolaju od 14. t. m.: Po napadu, ki je bil danes zjutraj odbit, nisem prejel več nikakih poročil o bojih. Vojaki in stotnje, ki so bile ločene od svojih vojev, so se v zadnjih dveh dneh zopet povrnilo k svojim četam. Trén je sedaj večinoma v redu. Čete so preveč nahajajo večinoma pri četah. Čete so preškrbljene z živili ter so pripravljene na nove boje. O izgubah na mrtvih, ranjenih in pogrešenih ter o izgubah na topniškem materialu in trénu nisem prejel dosedaj točnih podatkov. — Druga brzojavka od 15. t. m. se glasi: Čete so pasirale mimo Tielinga v popolnem redu. Pregledal sem dele 14. divizije pehote. Do mojega odhoda iz Tielinga ni prišlo do boja. Na potu proti severu sem videl mnogo čet in tréna v popolnem redu.

**

Kuropatkin je brzojavil v sredo: Nedavno sem inspiciral tudi polke, ki so dospeli iz Rusije. Isti se nahajajo v najboljšem razpoloženju.

**

Maršal Ojama poroča, da je japonska sprednja armada, ki povsod preganja sovražnika, v noči od srede na četrtek ob 12. uri 20 minut zasedla Tieling.

**

General Kuropatkin je v torek brzojavil: Trdovraten napad Japoncev na naše pozicije ob reki Fanho smo odbili. Več tisočev mrličev pokriva polje pred našimi četami.

**

Brzojavka maršala Ojame poroča, da je japonski oddelek dne 13. t. m. zasedel Hinking.

**

Dopisnik lista „Novoje Vremja“ poroča: Ker so ruske čete zapustile Tieling ter se podale v pozicije severno od Tielinga, je tukaj pričakovati hude bithe.

**

Glasom Lloydsu dospelé vesti iz Singapure od 15. t. m. je pri svetilniku Sorhlang mimo parnika „Hongwara“ plulo 22 japonskih vojnih ladij.

**

„Figaro“ zatrjuje, da je izvedel iz dobrega vira, da izda car v kratkem manifest, v katerem preklíče vse govorice, ki so se v zadnjem času razširjale glede sklepa miru. Car da izjavi v tem manifestu, da niso zadnji dogodki, kakor so isti žalostni, njegovih näd omajali. Zaupanje na neizcrpljiva sredstva, na srčnost in ljubezen, ki jo goji ruski narod do domovine, bo car nadaljeval vojno.

**

Glasom v Vladivostok dospelé vesti vršita ruska križarja v Vladivostoku „Rossia“ in „Gromoboj“ zopet službo. Dela se noč in dan, da popravijo tudi „Bogatirja“. Razun tega je pripravljenih 20 torpedovk in nekoliko podmorskih čolnov.

**

Iz Petrograda se poroča: V vojno ministerstvo je došlo poročilo, da je promet na železniški progi Samara-Zlatoust transsibirske železnice skoraj popolnoma ustavljen. 2000 zaprtih in odprtih tovornih voz s pošiljatkami na bojišče stoji po postajah. Iz Petrograda se je zaukazalo, nadaljnje pošiljatve blaga začasno ustaviti, da bo železniška proga za prevažanje nove armade, ki bo po carjevem ukazu štela 500.000 mož. Ker se je začel led po rekah tajati, se bodo vojne potreščine na ladajah dovažale v Mandžurijo.

**

Kuropatkin je odvezan od vrhnega poveljništva mandžurske armade, ki je začasno izročeno generalu Lineviču.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ je došlo našemu upravništvu: Rajko, praznuje Josipov god 10 K; Jožef Slejko, kurat 4 K; „Hranilnica in posojilnica“ v Mirnu 15 K; Gotard Pavletič, župnik v Mirnu 5 K; Nikolaj Sedej v Gorici 5 K; Blazij Grča, šempaski 3 K; Fran Kranjec, šmarenski 3 K; Ivan Sedej, borjanski 4 K; Fr. Franké, oseški 3 K; S. Gregorčič 2 K; Ant. Berlot, vogerski 3 K; And. Mesar, lokavski 3 K; Fran Sivec 2 K; Selčan 2 K.

Predsedništvu so plačali: Dekan in kaplana v Cerknem 3 K; Marija Kalan, blagajničarka v odboru kobariških gospa čisti dohodek veselice z dne 26. svečana v korist „Šol. Domu“ v Gorici 117 K 20 h. Obenem kličemo, naj klike in se razvija slovenska mladina v prid našega naroda. Srčna hvala!

Preplače za „Šolski Dom“ za S. Gregorčičevo knjigo „Job“ so poslali naslednji rodoljubi in dobrotniki: dr. Rudolf Gruntar, odvetnik v Tolminu 6 K 60 v; Shejbal Jos., kurat v Kalu 60 v.

Odlikovanje. — Ravnatelj tržaškega finančnega ravnateljstva, dvorni svetnik g. Oton vitez Zimmermann, odlikovan je bil te dni z Leopoldovim redom.

Odbor „Goriške ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda“ priredi v krasni dvorani „Trgovskega Doma“ dne 9. aprila t. l. dramatično zabavo na korist slovenskega šolstva. Z ozirom na vzvišeni namen nadejamo se prav obilne udeležbe. Za skupni blagor — skupnimi silami! O d b o r.

Semenj sv. Jelerja, ki je bil v četrtek, ni bil posebno dobro obiskovan. Pripeljali so ta dan v mesto še precej krompirja z naših hribov, posebno semenskega, katerega so prodajali celo po 14 K kvintal.

Vojaške taktične vaje. — Prihodnji teden se bodo vršile v najbližji okolici goriškega mesta vojaške taktične vaje. Pri ti priliki bodo streljali s topovi tudi z goriškega grada. Dan, na kateri se bo to godilo, ni še določeno.

Vojaški nabor. — V sredo so stali pred naborno komisijo mladeniči iz St. Petra, Renč, Grgarja in Opatjesela. Bilo jih je vseh skupaj 160. Potrdili so jih v vojske 72. — V četrtek prišli so na vrsto mladeniči iz Solkana, Podgore in St. Ferjana. Od 179 zaznamovanih, predstavilo se jih je naborni komisiji 160. Potrjenih jih je bilo 59. — Včeraj predstavilo se je naborni komisiji od 180 zaznamovanih mladeničev iz občin Vrtojba, Ločnik, Osek, Ozeljan, Šempas in Trnovo 163. Potrjenih je bilo v vojske 45.

Jedna nesreča za drugo. — 19-letni Leopold Gabršček od Sv. Lucije, delavec na železnici, poškodovan se je pred nekaj časom na obeh nogah tako hudo, da se je moral skoro tri tedne zdraviti v tolminski bolnišnici. Ko je okreval, podal se je zopet na delo in tu padel mu je na desno nogo zopet velik kamen ter mu jo zmastil. Prepeljali so ga v tuk. bolnišnico.

Umrl je v tuk. bolnišnici oni Jurij Štrukelj, o katerem smo zadnjič poročali, da je bil pri nekem pretepu pri Sv. Luciji nevarno ranjen.

Obrtna razstava. — Razstava obleke in obuval, t. j. izdelkov, katere so izdelali udeleženci zadnjih dveh spolnitvenih tečajev v Gorici, se otvori jutri ob 10. uri predpoludne v poslopu tuk. trgovske zbornice. Razstava ostane odprta do druge nedelje, in sicer od 10. ure predpoludne do 5. ure popoldne vsaki dan.

Izpred sodišča. — Te dni zagovarjati se je moral pred tukajšnjim kazenskim sodiščem France Peternel z Grhovega. Obtožen je bil goljufige. Našel je namreč 160 K, katere je izgubil Jožef Krivec, ko je bil pijan, a mu jih ni vrnil, marveč jih je zapravil. Peternel

France je bil obsojen na pet mesecev ječe.

Na sedem mesecev ječe je bil obsojen Miha Turel iz Mirna zaradi javnega nasilstva, ker se je zoperstavljal občinskemu stražarju, ko je slednji hotel razgnati neke razgrajče.

V Ušniku, v neki vasi na Tolminskem, izrekli so ljudje hiši krčmarja Rušiča „hudičeva hiša“. Nekega dne so sli mimo te hiše Matevž Kenda, neki Mrakič in Ana Šuler. Jeden izmed njih je vprašal ostala dva, ne pravijo li ti hiši „hudičeva hiša“? To je slišal Rušičev sin, ki je stal na pragu hiše. Planil je na omenjene tri ter jih tudi prav dobro pretepel s polenom. Zaradi tega se je moral zagovarjati pred tuk. okrožnim kot kazenskim sodiščem, ki ga je obsodilo na 7-mesečno ječo, poostreno z jednim trdim ležiščem vsaki mesec.

26-letni žel. delavec Fr. Vaupotič s Štajerskega ukradel je svojemu tovarišu Francetu Stavcu, s katerim sta skupaj delala pri železnici na Grabovem, iz kovčega 40 kron in jeden zlat prstan in vrednosti 7 kron. Tuk. okrožno kot kazensko sodišče obsodilo ga je na 7-mesečno ječo.

Iz Kobarida nam pišejo: Kobariške gospe, privediteljice plesa v korist „Šolskemu Domu“, izrekajo najsrčnejšo zahvalo vsem udeležencem, dalje tem, ki so preplačali vstopnino oziroma onim, ki so doposlali razne zneske, ker se niso mogli udeležiti plesa. Preplačali so vstopnino gg.: Miroslav Premrou v Kobaridu 8 K, dr. Dolenc v Kobaridu 4 K, dr. Fran Franek v Kobaridu 2 K, baron Hohenbüchel v Tolminu 3 K, Ferdinand Gaberšček v Kobaridu 3 K, Berginc v Kobaridu 2 K, Simon Hrast na Livku 1 K, Anton Uršič v Kobaridu 1 K 40 v, Josip Uršič v Kobaridu 1 K. — Dalje so poslali sledeče zneske gg.: Umek 5 K, Lasič v Tolminu 10 K, Paschma v Tolminu 5 K, Kraus na Dunaju 5 K, Mazzi v Ljubljani 5 K, Manfreda na Idrskem 2 K, Jožefa Gaberšček v Kobaridu 1 K, Terezija Bergman v Kobaridu 1 K, Anton Lazar v Breginju 2 K, A. Volarič v Staremsetu 2 K. — Ples se je prav lepo vršil, zakar smo zahvalo dolžne še nekaterim gospodom, ki so nas podpirali, ter v marsičem svetovali, tako da smo zamogle prirediti in ukreniti vse v splošno zadovoljnost. — V gmotnem oziru obnesel se je ples tudi prav dobro, kar priča po sklepnem računu ostali čisti dobiček 117 K 20 v, katero svoto se je poslalo „Šolskemu Domu“ z željo, da bi mladina slovenska ostala zvesta milemu narodu ter mu bila vedno v čast in ponos. Naše blage podpirateljce pa Bog živi!

O d b o r.

Na pepelnico sta bila v Hudajužni dva očitna plesa. Da brez licence, menda ni treba šele praviti. Delavci so s harmoniko poskušali po raznih gostilnah, dokler niso našli varnega zavetišča v znani gostilni Simona Kemperle. Gospoda pa se je „zabavala“ v veliki baraki pri klavdu ob zvokih vojaške godbe. Napis nad vrati „Herzlich Willkommen“, in nemška vabila slovenskih prismojencev niso motila, saj je veljalo malo ponorčevati se iz sv. postnega časa. Inženirski odbor je obetal čisti dobiček revežem na Grabovem in v Hudajužni; kedo pa dobi čisto — izgubo, ne vemo.

Krščansko ljudstvo po celi baški dolini je razburjeno radi takega očitnega pohujševanja. Ako bi imeli prireditelji malo več takta, udeležniki pa malo več pameti, bi se ta skandal ne bil dogodil.

Razpis službe. — V tolminskem šolskem okraju razpisujejo se sledeče službe: a) stalnega učitelja-voditelja na enorazrednicah: Idrsko, Kal, Ponikve, Slap, Soča, Tribuša, Kamno-Volarje, Log-Strmec; b) začasnega učitelja-voditelja, na enorazrednici na Bukovem; c) stalne učiteljice na dvorazrednicah: Žaga, Drežnica, Sedlo, na štirirazrednicah: Tolmin, Bovec; č) stalnega nadučitelja-voditelja na dvorazrednicah: Žaga, Sedlo in na štirirazrednici v Tolminu; d) stalnega ozir. začasnega učitelja-voditelja: Sela-Ruti, oziroma, sedaj sicer popolnoma mesta v okraju, ki bi se pa spraznila z novim imenovanjem. Prošnje pošljejo naj se predpisanim potom c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Tolminu tekom šestih tednov od dneva razpisa naprej. Prosilci iz drugih okrajev priložijo naj prošnji še zdravniško spričevalo. Se službami v šolah s potovalnim učiteljem Kamno-Strmec in Sela-Ruti zvezano je potovanje, katero se nagradi z letnim zneskom 240 K.

Krojaški delavec aretiran zaradi tatvin. — Iz pogovora dveh žen na Kornju je redar Humar izvedel, da je krojaški delavec Anton Uglessich zastavil črno obleko pri nekem trgovcu z vinom. Humar šel je h krojaškemu mojstru gosp. Poveraju, pri katerem je Uglessich delal in ga vprašal, da li ni opazil, da bi mu zmanjkalo kaj blaga.

Gosp. Poveraj je povedal redarju, da mu je v zadnjih treh tednih v resnici zmanjkalo raznega blaga. Vsled tega je omenjeni redar aretiral v četrtki zjutraj Uglessicha ter ga peljal na policijo. Tam je Uglessich nekaj priznal. Kasneje pa so preiskali njegovo stanovanje in našli v nekem kovčegu mnogo ukradenega blaga iz prodajalnice g. Poveraja. To blago cenijo na približno 400 kron. Prišli so tudi na to, da je Uglessich raznim družinam prodal več kosov narejene obleke. Uglessich pa ni kradel le pri svojem gospodarju, ampak ukradel je tudi neki trgovki Guanin na Kornju dve svileni ruti itd. Spravili so seveda Uglessicha pod ključ.

Hraulnica in posojilnica v Biljah bo imela svoj redni občni zbor dne 2. aprila t. l. ob 3. uri pop. v prtiličju kaplanije v Biljah z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju zadruge l. 1904; 2. Potrjenje letnega računa za l. 1904; 3. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika; 4. Razni predlogi.

Kmetijsko društvo v Biljah, registrovana zadruga z omenjenim poročtvom bo imelo dne 2. aprila t. l. ob 4. uri pop. v prtiličju kaplanije v Biljah svoj redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju zadruge l. 1904; 2. Potrjenje letnega računa za l. 1904; 3. Sklepanje o razdružbi in likvidaciji zadruge. — Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, bo ob 3.1/2 uri pop. v istem prostoru z istim dnevnim redom, drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne oziraje se na število navzočih.

Nočna služba v goriških lekarnah. — Namestništvo je ugodilo zahtevam farmacevtov ter odredilo tako, da se počitek razširi tudi na praznike, nele na nedelje; ponočna služba pa bo v dveh lekarnah vselej; te se bodo vrstile, ter bo to zaznamovano tudi na lekarnah, ki so obvezane imeti napis, v katerih lekarnah je nočna služba.

Nesreča. — 12-letni Alojzij Črnigoy iz Lokavca ponesrečil je na žagi gosp. Vidmarja v Lokavcu. Približal se je preveč stroju, ki ga je zajel in tako hudo poškodoval, da so ga morali prepeljati v tuk. bolnišnico. Poškodovan je na celem telesu in ima zlomljeni levo roko in levo nogo. Ni dosti upanja, da ga ohranijo pri življenju.

Konjeniška vojašnica v Gorlici. — Mestno starešinstvo goriško je izvolilo v svoji zadnji seji poseben odsek, ki ima proučevati, kje naj se sezida v Gorlici konjeniška vojašnica.

Vabilo k veselici, katero priredi „Marijina dekliška družba v Ročinju“ dne 19. marca 1905 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Mart. Gerbec. Vspored: 1. Petje; 2. „Lurška pastirica“, igrokaz v 5. dejanjih, 3. Petje; 4. „Zakonska sreča“, prizor; 5. Petje. Vstopnina 40 vin., sedeži 40 vin. Preplačila se hvaležno sprejmejo v društvene namene. K obilni udeležbi uljudno vabi V o d s t v o.

Uvrstitev davčnih zavezancev v davčne razrede za obč. pridobarino. — Finančni minister je določil v smislu § 12. odstavek 7. zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220, dan 1. junija 1905 kot čas, do katerega se je smeti pri uvrstitvi davčnih zavezancev v davčne razrede za obč. pridobarino v svrhu sestave družbenih kontingentov za 5. priredbeno dobo 1906/1907 ozirati na prirastke in odpadke davku podvrženih podjetij in opravil. One davčne zavezance, ki žele enotno obdačenje podružnih zavodov skupno z glavnim podjetjem, opozarja se na določbo § 37. odstavek 4. navedenega zakona, po katerem je take prošnje pošlati vsaj šest mesecev pred pričetkom dotične priredbene dobe pri finančni deželni oblasti. Kadar se nahajajo zavodi, ki jih je enotno obdačiti v raznih deželah, je vsaka dotičnih deželni oblasti upravičena, da sprejema prošnje. — C. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu.

Otvoritev nove železnice. — Uprava državnih železnic namerava 1. septembra 1905 otvoriti promet na progi Schwabach-Gastein, na progi Klaus Windisch Garstein-Selzthal 1. oktobra 1905, na črti Celovec-Rožna dolina-Jesenice-Trst 1. novembra 1905. Proga (predor) Jesenice-Rožna dolina bo otvorena začetkom junija 1906, kakor tudi postranska proga Beljak-Rožna dolina.

Prihodnji izpiti za učno usposobljenje za ljudske in meščanske šole se prično pred izpraševalno komisijo v Kopru dne 8. maja ob osmih zjutraj. Rok za vlaganje prošnje poteče dne 22. aprila.

Naroden škandal. — Iz Postojne pišejo „Edinosti“: Tako, kakor se postopa z nami Slovenci, bi se pač vlada ne upala postopati z nobenim drugim na-

rodom. Za postojnski politični okraj, v katerem ni ne enega Nemca (razun 4—5 uradnikov, ki so pa prav za prav le nemškutarji in itak ne spadajo k nam), nam je pred par dnevi poslala gozdnega komisarja iz — Dunajskega novega mesta, ki seveda ne zna besedice slovenske, ker je pristen Nemec. To je prav krepka in sramotilna zaušnica — a nikdo se ne gane. Če bi se Nemcem pripetilo kaj takega, bile bi vse stranke in vse časopisje po koncu in vse občine bi zaropotalo. A mi? Mi menda res nismo niti več vredni, da se nas spoštuje! Saj se proti najhujšim krivicam in najgršim udarcem ne branimo, kakor ljudje brez mozga, brez samozavesti, brez časti! Pa, kako naj nas vladajoči krogi, ki nam režejo naš narodni kruh, tudi spoštujejo, ker pa mi sami nimamo spoštovanja do sebe, do svoje narodnosti?!

Evo sramoten izgled! Uprava svotvovznane slovenske postojnske jame oddala je službo obratnega vodje, ne domačinu (dasi se jih je oglasilo precej), ampak nekemu Labu-irredentistu, ki so ga iztaknili Bog ve kje! Tega zopernega človeka je vsa Postojna sita, a on se vzdržuje na površju, ker ga v jamski komisiji podpirata neki brat Lah in neki Nemec iz Gornje Avstrijske. Ostali udje te komisije pa so — Slovenci in kakor taki krotki, ponižni, ki se ne zganejo dotle, dokler mi prizadeti davkoplačevalci ne razkrijemo v javnosti, kaj uganja ta Lah pod firmo jamske komisije! Kako dolgo še? Postojenci! Začnimo pometati! Čisto postani pred našim slovenskim pragom! Kraški sin.

Predrznost nemškega profesora rja. — V večerajšnji „Edinosti“ smo čitali, da je neki profesor Wolf, ki je šele pred par meseci prišel s Tirolskega v Trst, kjer podučuje na c. kr. gimnaziji naravoslovje, slovenskim dijakom, šestošolcem, sedečim v zadnjih klopeh, ko so s med seboj šepetali, rekel to-le: „Sprechen sie mir nicht dahinter, besonders in einer Sprache, die ich nicht verstehe; wenn sie sprechen wollen, gehen si in's Hotel Balkan.“ To se pravi po slovensko: „Ne šepetajte mi odzadej, in posebno ne v jeziku, katerega ne razumem; ako hočete govoriti, pojdite v hotel Balkan.“ — To je pač taka predrznost in tako izzivanje Slovencev, kakoršnega je zmožen le predrzni Nemec, ki misli, da kot tak lahko žali vse, kar ni nemškega v Avstriji. In take ljudi nam pošilja naučna uprava za odgojitelje naše mladine. Ti nemški pretepecji, ki pridejo k nam s trebuchom za krahom, naj nas na domačih tleh še izživajo!? To je vendar preveč. Nadejamo se, da poklicani činitelji ne bodo molčali, marveč da bodo na dotičnem mestu zahtevali zadoščenja za tako predrzno žvrljenje.

Umrl je v Trstu v sredo zvečer po noči Rihard Camber, lastnik in izdajatelj lista „Il Sole“, ki je bil zadnji čas hud trn v očeh vladajoči irredentovski klikli v Trstu.

Sprememba na tržaškem namestništvu? — Spljetsko „Jedinstvo“ piše, da je zvedelo z Dunaja iz zanesljivega vira, da zamenj sedanjega namestnika v Trstu princa Hohenlohe, general Galgozey.

„Glasbene Maticе“ ljubljanske prvi koncert v gledališki dvorani „Na rodne doma“ v Trstu bo dne 25. marca t. l. ob 8. uri zvečer, drugi pa dne 26. marca ob 4. uri popoldne. Oba koncerta se priredita pod osebnim vodstvom g. Hubada, česar zasluga je, da stoji „Glasbena Matica“ danes na takem višku, da se lahko meri z najimennejšimi današnjimi pevskimi zbori. Na drugem koncertu bo sodelovala vojaška godba domačega pešpolka št. 97. V zborih in samospievih nastop vrljuzna koncertna pevka gospodična Mira Dev in operni pevec ljubljanske opere gospod Betetto. — „Glasbena Matica“ je s svojim nastopom na Dunaju — ravno pred devetimi leti — očarala dunajsko, na muzikalicnem polju priznano jako razvijeno občinstvo; že dejstvo samo tedaj, da je nastop „Glasbene Maticе“ prestal dunajsko kritiko, svedoči, da je pevski zbor „Glasbene Maticе“ res nekaj nenavadnega, nekaj izvenrednega. — Pri ti priliki vozil bo iz Ljubljane v Trst poseben vlak ki pripelje mnogo ljubljancev v Trst. Brezdvomno bo udeležba pri teh koncertih velikanska ter se jih bo udeležilo tudi mnogo rodoljubov z Goriškega in iz Istre.

Zanimiva vest. — Hrvatje v Pazinu so kupili lepo obširno zemljišče na pripravnem kraju, kjer postavijo „Narodni dom“, ki bo urejen vsem potrebam primerno. —

V kadetne šole stalne vojske za pehoto bo sprejetih sredi septembra skupno 120—130 gojencev, za topništvo 80, pijonirje 40 in kavalerijc 40 gojencev. Prošnje je vlagati do 12. julija odnosno 15. avgusta t. l. na poveljstva

dotičnih kadetnih šol. Natančneje pogoje glede sprejema, prilog, šolnine naj vsak poizve v kaki vojaški pisarni. Prošnje morajo biti kolekovane.

Svarilo za izseljence. — Ameriški naselniški komisar na Ellis Islandu je izdal odlok, s katerimi zabranjuje naseljevanje v Ameriko vsem, ki nimajo predpisane vsote denarja in o katerih ni znano, kje se nameravajo nastaniti. Ministerstvo za notranje stvari je ukazalo deželni vladam, da na to določilo opozore prebivalstvo.

Napad na vlak. — Osební vlak, ki prihaja v Ljubljano ob polnoči, so napadli v pondeljek po noči neznaní zlikovci pred savskim mostom pri Litiji. Zdrobili so pri osebnih vozeh tri šipe. Kamenje, kot pest debelo, je obležalo v vozeh. K sreči ni bilo druge nesreče. Sodi se, da so storilci odpuščeni železniški delavci, ki so si hoteli na ta način svojo jezo ohladiti.

Strah pred vojsko. — V sredo ponoči se je zgledil pri mestni policiji v Ljubljani tapetnik Ladislav Grabovsky iz Ljubljane na Rusko-Poljskem, ki je bil brez sredstev. Pripovedoval je, da je od doma pobegnil, ker se boji Japoncev. Njegova dva brata sta bila itak že v tej vojski in sta najbrže mrtva.

Dvornega svetnika g. dr. Kreka so v torek z rešilnim vozom prepeljali v ljubljansko dež. bolnico, kjer je bil operiran. Zmedla so se mu baje čreva.

Nova vladna zaušnica Slovencev na Štajerskem. — C. kr. vladni komisar pl. Lehman, ki ima vodstvo razpuščenega celjskega okrajnega zastopa, je odstavil vse od prejšnjega zastopa nastavljene okrajne cestne komisarje; mesto teh je pa vladni komisar imenoval same nove cestne komisarje in sicer same odločne nasprotnike Slovencev, kateri tvorijo 95% prebivalstva.

Odbor slov. kat. akad. društva „Danica“ na Dunaju se je sestavil na občnem zboru dne 14. marca t. l. sledeče: predsednik: Capuder Karl, stud. phil.; podpreds.: Božič Mirko, stud. phil.; tajnik: Hubad Josip, stud. iur.; blagajnik: Modic Izidor, stud. phil.; knjižničar: Dolenc Ivan, stud. phil.; gospodar: Pintar Josip, stud. phil.

Stavka mizarjev na Dunaju. — Mizarji na Dunaju še vedno stavkajo. V sredo zvečer je prišlo do izgrediv. Mizarji so pobili gospodarjem mnogo oken. Napadli so redarje, ki so jih hoteli razgnati, s kamenjem. Aretirali so jih 22.

Listnlca uredništva. — Gg. P. F., A. F. in J. R. v S.: Na podlagi § 19. tiskovnega zakona smo obsodili Vaš popravek v — koš.

Javen protest.

Na pepelnico sredo je bil v Hudajužni velik javen ples. Podpisani duhovniki, dušni pastirji v baški dolini, proti temu očitno, slovesno in z vso odločnostjo protestiramo. Protestiramo, da se je tako nečuvno skrunila pepelnica sredi. Protestiramo, da so tuji uslužbenci pri gradbi železnice tako izživajoče žalili katoliško prepričanje in versko čustvo domačih prebivalcev. Protestiramo, da je bil pri tej nekrščanski prireditvi zastopan učiteljski stan. Protestiramo, da se je c. kr. vojaška godba dala zlorabiti za tako početje. Obzalujemo tiste ekspeditorice in druge, ki so se pridružili takemu očitnemu pohujšanju. Dne 11. marca 1905.

Ivan Košir, vikar v Oblokah, kamor spada Hudajužna; Val. Kragelj, župnik Podbrdom; Franc Hliš, kaplan; Ivan Selak, vikar v Stržiščih.

Profesor - - - -

Lapponi

teselni zdravnik Nj. Svetosti papeža, pa tudi mnogi drugi odlični profesorji in drugi zdravniki priporočajo v odstranjenje zaprtja, v okrepnje želodca in v pospešitev redne prebave

želodčno tinkturo

G. PICCOLI-ja, dvornega zalagatelja Nj. Svet. papeža in lekarja, Ljubljana.

1 steklenica velja 20 v, in se vnanja naročila z obratno pošto izvršujejo.

Za pomladni in letni čas
so došle krasne novosti - -
- - - raznovrstnega blaga.

Uzorcji najnoveje izbere
se pošiljajo na zahtevo
brezplačno in franko.
Postrežba strogo po-
štena. - Cene stalne.

„Krojaška zadruga“
v Gorici, v Gosposki ulici.

Rojaki!
kupujte narodni kolek!

Razglas.
Prvi živinski semenj v
Cerknem v tekočem letu
bode sredpostni pondeljek
dne 27. marca.
Županstvo Cerkno,
dne 15. marca 1905.

Ponos vsake gospo-
dinje je dobra kava.

Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava
se ne bi smela pogrešati
v nobenem gospo-
dajstvu, kadar se na-
pravlja kavina pijača.

Zahtevajte le izvorne zavoje
z imenom „KATHREINER“.

Anton Kuštrin
v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priloga častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Por-
toriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo,
Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej
v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št.
0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljiveče
prve in druge vrste, namreč od 1/2 kila
in ob enega funta. Testenine iz tvornice
Znideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zve-
plenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka
iz Majdičevega mlina v Kranju in z
Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Izvrsten okus kave dosežete s prinesanjem
Vydrove žitne kave
POSKUSITE! Vzorak dragovojno.
Pošine 5 kg. pošiljka 4 K. 60 h franco.
„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem občanom svetov postavlja razpolo-
žljivo.

Hydrata Indurac Jilac kave Praga-VIII.

Jakob Miklus
mizar in
lesni trgovec
v Podgori, na voglu novega
železniškega mosta
(na cesti, ki pelje proti Gradiški)
ter podružnica
za Soškim mostom pri Pevmi
Trguje tudi z opeko, ima ve-
liko zalogo vsakovrstnega trdega
in mehkega lesa domačega
in tujega, veliko zalogo pohiš-
ta, vinskih posod, stiskalnic itd.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

MÈD
zajamčeno-pristen

se prodaja na drobno v svečarni
J. KOPAČ
Gorica, ulica Sv. Antona št. 7
po sledečih cenah:
Med izpibani pomladanski beli kg K 1-20
„ jesenski „ „ 1-20
„ v saju „ „ 1-
„ cejen „ „ 1-
„ za pisanje čebel „ „ 1-20
Na debelo po znanih cenah.

Pozor!

Prva kranjska z vodno silno na turbino delujoča
tovarna stolov na paro
FRANCE ŠVIGELJ
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko,
priporoča sl. občinstvu, preč. duhovščini, imejteljem
in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavar-
narjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd.
natančno in trpežno izvršene
stole, fôtelje, gugalnike, naslonjače itd.
po kar najbolj niski ceni.
Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v na-
ravni boji limitirano. Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalni-
kov iz trstenine. Na željo pošlje trdka najnovejše in obširne cenike
z nad 800 slikami, iz katerih se razvidi oblika blaga in cene, franko.
Imam tudi stole za krčmarje po 2 K vedno v zalogi.

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga pristnih belih in črnih vin is lastnih in drugih prisna- nih vinogradov. Dostavlja na dom in razpo- šilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v so- dih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.	Zaloga piva Auerjevih dedičev v Ljubljani, in plsenjskega piva „pra- zdnoj“ iz sloveče češke „Me- ščanske pivovarne“. Zaloga ledu, katerega se od- daja le na debelo od 100 kg. napej.
---	--

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Lekarna Cristofolletti,
v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfiževo) jetrno olje

Izvirna steklenica tega olja naravno-rmene barne po K 1'40, bele barve K 2

Trskino železnato jetrno olje.
Raba tega olja je posebno priporo-
čljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni
in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecam.
S tem oljem se ozdravejo v kratkem
času in z gotovostjo vse kostno bolezn,
žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem
kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč.
odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa
najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem.
Ena steklenica stane lono 60 kr. v^o.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice
SV. MARKA

so glasovite in nenad-
kriljive in se posebno
uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter
ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledenih
bolezni, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadihu, bolečine in
krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike
in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hrpa-
vosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezech, preženejo mrzlico
in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti ma-
ternici in madroni in ne bi smele manjkati v nobeni hiši. Dobivajo se samo:
Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročuje točno pod naslovom:
Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg 95, tik cerkve sv. Marka

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajtorica se
ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko: 1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2
ducata 8 K, 3 ducata 11 K, 4 ducata 14 60 K, 5 ducatev 17 K. — Inam na ti-
soče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena
nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popol-
noma ozdravili: Iv. Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, nadlogar; St. Borič, žup-
nik; Zofija Vukelič, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb,
Ustanovljena l. 1860. Markov trg 95, poleg cerkve sv. Marka.